N° 70.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 1 SEPTEMBER.

Frankrijk.

PARIJS, den 29sten Augustus.

De ministeriele dagbladen van Parijs behelzen eene uitvoerige aanwijzing van de gevallen waarop de dezer dagen door Keizer *Napoleon* verleende amnestie toepasselijk is; zij doen daarbij uitkomen dat de handelingen, welke reden tot de oplegging van straf of tot de toepassing van veiligheids-maatregelen hebben gegeven, door de amnestie geheel worden uitgewischt, zoodat het is als of zij niet hebben plaats gehad.

Deze opsomming laat echter nog eenige onzekerheid bestaan omtrent de toepasselijkheid der wet waarbij het gouvernement ten vorigen jare gemagtigd werd om ter voorkoming van rustverstoringen lieden, die zich vroeger door deelneming aan zekere onlusten verdacht gemaakt hadden, zonder tusschenkomst der regterlijke magt van de vrijheid te berooven. Wanneer die wet toepasselijk blijft, vreezen sommige uitwijkelingen dat zij, in gevolge de amnestie naar Frankrijk terugkeerende, aan nieuwe dwangmaatregelen van den kant der regering zouden bloot staan. Er is dan ook te Parijs van den kant der demokratische partij eene petitie in omloop gebragt, waarin de Keizer verzocht wordt de bedoelde wet buiten werking te stellen, opdat de amnestie volkomen vrucht drage, voor de regering zoowel als voor de slagtoffers der politieke beroeringen van vroegere jaren.

— De *Moniteur* behelst een Keizerlijk besluit van 11 dezer, waarbij bepaald wordt, dat telkens om de twee jaren, in 's Keizers naam, door het Instituut van Frankrijk, in de vereenigde zitting der vijf Akademiën, een prijs ter waarde van 20,000 francs zal worden toegewezen, en wel beurtelings op het gebied der letteren, der kunsten en wetenschappen, aan een werk of eene uitvinding, door de meerderheid van stemmen der vereenigde Akademiën aangewezen. Deze prijs vervangt den driejaarlijkschen, welke bij besluit van 14 April 1855 was ingesteld, en wordt voor de eerste maal in de zitting van 15 Augustus tusschen de geschriften toegewezen, welke gedurende de zes laatste jaren op het gebied der letteren uitgekomen zijn. Uit het rapport des Ministers van openbaar onderwijs aan den Keizer, waarop dit besluit gegrond is, blijkt hoe de vervanging van den prijs van 30,000 francs, bij het besluit van 14 April 1855 ingesteld, door het tegenwoordig besluit, op verzoek van het Instituut zelf geschied is, en wel uit hoofde de mededinging vroeger over alle vakken gelijkelijk liep, en het hoogst moeijelijk viel de keuze tusschen zaken van zoo sterk uiteenloopenden aard te vestigen.

— Naar de jongste alhier omloopende geruchten vorderde de Züricher conferentie in hare taak niet veel, en stuitte het overleg telkens op verschil van gevoelen tusschen Oostenrijk en Sardinie.

De *Opinione*, het voornaamste onder de ministeriele dagbladen van Turyn, zegt in haar nommer van den 26sten dezer: »Volgens een telegrafisch berigt zou al hetgeen de overdragt van Lombardye betreft te Zürich reeds geregeld zijn, en zou men er alleen nog maar op de bekrachtiging van de betrokken gouvernementen wachten. Dit berigt is onwaar; er is tot nog toe door de conferentie geen besluit genomen, ofschoon de onderhandelingen een weinig gevorderd zijn.

Ook is het niet waar, dat er besloten zou zijn het vraagstuk der Hertogdommen door regtstreeksche onderhandelingen tusschen Parijs en Weenen te laten beslissen. Wij hebben grond om te denken dat dit vraagstuk niet anders zal worden beslecht dan in een Europeesch congres, welks zamenroeping thans minder moeijelijkheden ontmoet dan vroeger, en waartoe reeds de toestemming van de meerderheid der groote mogendheden moet verkregen zijn."

De *Constitutionnel* verklaart dat het Fransche gouvernement niet voornemens is het gezag der wettige vorsten in Midden-Italie met geweld te herstellen. »Frankrijk (zegt dat ministeriele blad) zal zich niet door de vorsten als gendarme tegen de volken laten gebruiken. Het heeft het regt verworven om aan Italie wijzen raad te geven; zoo het dien niet gevolgd ziet, bedroeft het zich daarover, maar het zal nooit zijnen raad met geweld opdringen. Italie is ons zijne onafhankelijkheid verschuldigd; wij kunnen niet besluiten morgen terug te nemen wat wij heden hebben geschonken."

— De Voorloopige regering van de Romagna heeft de ingezetenen bij eene proclamatie van den 22sten dezer opgeroepen om leden tot zamenstelling eener vertegenwoordigende vergadering te kiezen, daarbij de opmerking voegende dat de volkswensch van de Romagna door den Keizer der Franschen, wiens troon op het algemeene stemregt gebouwd is, noodzakelijk geëerbiedigd zou worden.

De verkiezingen in de Romagna hebben den 28sten dezer plaats gehad met zeer algemeene deelneming en zonder wanorde of rustverstoring.

— Volgens een Piemonteesch blad heeft de advocaat *Petro Canega* het navolgend plan tot reorganisatie van Italie voorgesteld, om aan de overweging der groote Mogendheden te onderwerpen: 1°. Parma en Piacenza vereenigd met de Staten van den Koning van Sardinie; 2°. Venetie geplaatst onder de regering van den Aartshertog *Maximiliaan*; 3°. de regering van Toskane en het Hertogdom Modena opgedragen aan de Prinses van Savoye, *Clotilde*, dochter van *Victor Emmanuel*, echtgenoot van Prins *Napoleon*, die dan, zoo als in Engeland, den titel zou voeren van Prins Gemaal; 4°. de legatiën van de Pô tot aan de provincie Rimini geplaatst onder de hooge Souvereiniteit van den Paus, bestuurd door het Koninklijk gezag van Toskane, maar van dien Staat afgescheiden, waarbij aan den Paus de bekrachtiging der wetten verblijft en eene jaarlijksche schatting van drie millioen wordt betaald; 5°. bijeenroeping van de vertegenwoordigers der vijf Italiaansche Staten (Piémont, Venetie, Toskane, Rome en Napels) te Rome. Door die vertegenwoordigers zou eene Confederatie geconstitueerd worden op de wijze zoo als door hen werd goedgevonden. Geene beslissing zou geldig zijn wanneer zij niet met eene meerderheid van vier stemmen was genomen; 6°. doortastende hervormingen op politiek en administratief terrein zonder verwijl in te voeren in de Staten van Venetie, Toskane, Rome en Napels; 7°. elke vreemde krijgsmagt zou binnen zes maanden uit Italie worden teruggetrokken, behoudens, wat den Pauselijken Staat betreft, een langer uitstel tusschen den Paus en de Vertegenwoordigers, bedoeld in art. 5, overeen te komen; 8°. de zamenwerking van al de Italiaansche Staten zou verpligtend zijn in geval van een aanvallenden oorlog tegen welke Mogendheid ook.

Duitschland.

FRANKFORT, den 29sten Augustus.

Naar men verneemt zal het verkeer over de vaste Rijnbrug voor Keulen den 15 September, in het bijzijn van den Prins-Regent, worden geopend. Tevens zal de spoorweg van Deutz en Honef tot Ectorf in de rigting van den Hessischen spoorweg voor het eerst worden bereden.

— Na het sluiten van den vrede van Villafranca verklaarde het Oostenrijksche gouvernement openlijk, dat het de gestelde vredesvoorwaarden had aangenomen omdat het van Frankrijks zijde meer welwillendheid ondervond dan van zijne eigene bondgenooten, inzonderheid van Pruissen. Dat verwijt is later gebleken ten deele op een misverstand te berusten, maar de nadeelige invloed, dien het op de vriendschapsbetrekking tusschen Oostenrijk en Pruissen had, duurt nog voort. Dit is uit onderscheiden omstandigheden op te maken. De Weener correspondent van de Hamburger *Börsenhalle*, welke doorgaans beter dan andere dagbladen onderrigt is van hetgeen in Duitschland op het diplomatieke terrein omgaat, zegt in een schrijven van den 25sten dezer: »Het is blijkbaar, dat de koelheid, welke sedert de bijeenkomst der twee Keizers te Villafranca in de diplomatieke betrekking tusschen de hoven van Berlijn en Weenen is gekomen, nog geenszins merkelijk afgenomen is. Er heerscht nog steeds aan weerszijden dezelfde mate van stroefheid. In het belang der beide landen ware het te wenschen dat daaraan spoedig een einde kwame, te meer daar het Berlijnsche kabinet, niettegenstaande die koelheid, in het meerendeel der politieke vraagstukken welke thans aanhangig zijn, bij voorbeeld ten aanzien van het herstel van het gezag der wettige souvereinen in Midden-Italie, met het Weener kabinet, althans in beginsel, overeenstemt."

— Volgens de jongste berigten uit Weenen is het publiek aldaar meerendeels van meening, dat de verandering in de zamenstelling van het Oostenrijksche ministerie geene wezenlijke verandering in het regeringsstelsel zal medebrengen.

— In onderscheiden streken van Duitschland is door de gebeurtenissen van den jongsten tijd de wensch naar hervorming der inrigting van den Bond weder verlevendigd. Van het Pruissische gouvernement, hetwelk bij de nieuwe regeling naar veler oordeel aan het hoofd van het bestuur des Bonds zou moeten treden, is nog geenerlei verklaring bekend geworden, waaruit zou kunnen worden opgemaakt hoe het over dat onderwerp denkt.

De organen van de regeringen der kleinere staten, zoo als de *Neue Hannoversche Zeitung*, de *Leipzicher Zeitung*, de *Karlsruher Zeitung* en andere, bestrijden het tegenwoordige streven naar eene Bondshervorming, en meenen dat het Pruissische gouvernement zich onverwijld en openlijk daartegen behoorde te verklaren, daar het door zijn stilzwijgen dat streven zou aanmoedigen.

Intusschen is een geschil opgerezen hetwelk nieuwe stof tot klagten over het gemis van eenheid in Duitschland oplevert. Het Pruissische gouvernement wilde, toen het zijne legermagt naar den kant van Frankrijk zond, de telegraphische communicatie tusschen het oostelijke en het westelijke deel zijns rijks verbeteren en verzekeren, en vroeg daartoe de toestemming van de Hannoversche en van de Keurhessische regering, wier grondgebied de kortste weg voor die communicatie is. Deze regeringen hebben echter geweigerd hare toestemming te verleenen, tenzij haar door eene Pruissische spoorwegmaatschappij, eene louter particuliere onderneming, zekere voordeelen wierden bewilligd.

Nederlanden.

BREDA, den 31sten Augustus.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 24sten Augustus 1859, n°. 25, goedgevonden, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den kapitein-kwartiermeester *J. J B. Kesman*, van het koloniaal werf-depot, den 1sten officier van gezondheid der 2de klasse *L. F. Persille*, leeraar aan de kweekschool voor militaire geneeskundigen, en den kapitein der 1ste klasse *H. E. W. Rodi de Loo*, van den generalen staf, secretaris der speciale commissie van inspectie over het militair onderwijs, toegevoegd als amanuensis aan het comité van defensie, tevens belast met de functiën van adjudant van den Minister van Oorlog.

— Bij Zijner Majesteis besluit van den 28sten dezer maand, n°. 48, is bij het te 's Gravenhage te voeren beheer over de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, met ingang van 15 September eerstkomende: 1°. benoemd tot referendaris mr. *J. H. Verboom* baron *van Reede van Oudtshoorn*, en 2°. tijdelijk in dienst gesteld als commies *C. Krieger*.

— Bij Koninklijk besluit van 26 Augustus 1859, n°. 45, is aan den heer A. C. van Wageningen, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als surnumerair bij het vak der posterijen; en zijn voorts benoemd: tot commiesen der posterijen van de eerste klasse, de heeren: J. H. van Sonsbeeck, J. van Zaandijk, en J. J. Pan, thans commiesen der tweede klasse; tot commiesen der posterijen van de tweede klasse, de heeren; jhr. J. P. Versluys van Krabbendijke, B. J. A. W. baron van der Borch; en R. van Sonsbeeck, thans commiesen van de derde klasse; tot commiesen der posterijen van de derde klasse, de heeren: J. A. W Verschoor, jhr. J. P. van Beijersberg Versluys, en G. A. Abbema, thans surnumerairs bij het zelfde vak van administratie; tot surnumerairs bij het vak der posterijen, de heeren: C. M. Hennequin, wonende te Wormerveer: F. C. Roelants, wonende te Schiedam; A. Rijzer, wonende te Utrecht, en W. P. Alstorphius Grevelink, wonende te 's Gravenhage.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 24sten dezer, n°. 30, zijn, met ingang van den 1sten September aanstaande, bevorderd tot luitenants ter zee der 2de klasse, de adelborsten der 1ste klasse:

J. H. Benthem Reddingius, L. J. E. Hajenius, A. J. Thurkow, J. W. Visser, F. H. van der Kop, C. E. Uhlenbeck, C. ten Bosch, J. Isebree Moens, C. C. Vermeer, J. J. Engelvaart, C. Schuylenburg, J. J. le Fèvre de Montigny, jhr. T. E. de Brauw, G. M. Schuurman, C. J. Marinkelle, A. J. Willekens, H. H. Boers, H. B. van Daalen, C. de Klopper, C. A. Niesen, J. M. H. Bervoets, K. A. Stakman Bosse, P. E. Winkelman, G. J. W. Hooghwinkel, J. P. Mercier, L. D. A. Fontein, en J. D. Hooglandt.

— Behalve de heer *v. Diggelen* wordt te Goes thans ook als kandidaat voor de Tweede Kamer genoemd de heer *J. D. Fransen v. d. Putte*. Zou de benoeming van den eerste voor spoorweg- en waterstaatsbelangen gelukkig mogen heeten, de laatste wordt aanbevolen om zijne bekendheid met de Indische aangelegenheden.

— De Minister van Koloniën heeft ter algemeene kennis gebragt dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië van wege den Koning is aangeschreven, om eene ordonnantie uit te vaardigen, houdende zakelijk: dat de havens vermeld in de ordonnantiën van 31 Mei 1858 en 23 Maart 1859, na 31 December van dit jaar voor den algemeenen invoer slechts zijn opengesteld: op Java de havens van Cheribon, Pasoeroean en Tjilatjap; ter westkust van Sumatra de havens van Natal en Priaman, en in de zuider- en ooster- Afdeeling van Borneo de haven van Sampit, en dat aldaar, na dat tijdstip, ook de bij laatstgemelde ordonnantie ontzegde invoer van wollen en katoenen goederen vervaardigd bewesten de Kaap de Goede Hoop en aangevoerd van plaatsen buiten Nederl. Indië of van Nederl. Indische vrijhavens is toegestaan; dat ingetrokken wordt art. 2 van het besluit van den vice-president, waarnemend gouverneur-generaal van Nederl. Indië van 23 Dec. 1844, en dat mitsdien in alle voor den algemeenen invoer opengestelde havens op Java en ter Westkust van Sumatra ook wollen en katoenen goederen met certificaat van Nederl. oorsprong, tegen het bij de tarieven bepaald verminderd regt kunnen worden ingevoerd.

— Jhr. *de Casembroot*, benoemd Minister van Oorlog, is gisteren ochtend in de residentie aangekomen en afgestapt aan het Hotel de Oude Doelen. Z. Exc. heeft een geruimen tijd aan het Ministerie van Oorlog doorgebragt.

— Vrijdag avond is er feest gevierd in de legerplaats te Zeist. Dat feest, gegeven door Z. K. H. den prins veldmaarschalk, zal niet ligt uit het geheugen worden gewischt van wie er deel aan mogt nemen.

Ten acht ure vereenigden zich de officieren geregtigd tot het dragen van het metalen kruis in het kampement van den opperbevelhebber, 't welk, *à Giorno* verlicht en met vlaggen versierd, een regt vrolijk aanzien had, terwijl de groote tent op eene smaakvolle wijze met tropheën en bloemen gedecoreerd was.

Nadat prins *Frederik* met den hem zoo kenmerkenden tact zich een geruimen tijd met zijne gasten had onderhouden en iederen in het bijzonder eenige welwillende woorden had toegesproken, werd door hoogstdenzelve een eerste dronk gebragt aan het geëerbiedigd hoofd van den Staat en een tweede aan Z. K. H. den prins *van Oranje*. — Nadat Z. K. H. in krachtvolle taal, welke op allen eenen diepen indruk maakte, had gewezen op de roemrijke daden zijner voorvaderen en met bewogenheid den jeugdigen vorst toegewenscht, [illegible] te mogen [illegible] wat *Willem II*, als prins *van Oranje*, voor het vaderland en het leger geweest was, gaf de kroonprins daarop niet alleen zijnen innigen dank, maar tevens den door allen gedeelden wensch te kennen, den zoo beminden en vereerden veldmaarschalk nog lang aan het hoofd te zien van het Nederlandsche leger.

De algemeene geestdrift waarmede die toast werd ontvangen, het luide vivat van aller lippen en de traan die in menig oog hem tegenblonk, zal prins *Frederik* een bewijs zijn geweest, hoe hoog hij wordt geëerd.

Kort daarna, nogmaals den schuimenden beker opnemende, wenschte de veldmaarschalk den luitenant-generaal baron *Nepveu* geluk met zijnen, op dien dag volbragten 50jarigen diensttijd als officier.

»Juist op dezen dag, sprak Z. K. H., heb ik mij omringd van allen wier borst met het metalen kruis is voorzien, om, met hen, dezen dronk te brengen aan den man, die vijftig jaren lang met evenveel eer als onderscheiding heeft gediend; den man wiens moed, beleid en trouw zoo veel heeft toegebragt tot verovering van het metaal, 't welk wij thans als eereteeken dragen. God spare zijn leven en zijne krachten, opdat hij ze nog lang moge toewijden aan de dienst van zijnen Koning en zijn land, en ten nutte van het leger dat hem zoo veel is verpligt."

Het welgemeende en herhaalde »leve de generaal *Nepveu!*" verstrekte tot waarborg dat die woorden weerklank hadden gevonden bij allen daar tegenwoordig.

Toen eindelijk de opperbevelhebber tot afscheid in eene hartelijke toespraak zijne overtuiging te kennen gaf, dat, indien wij immer weder ten strijde mogten geroepen worden, hij zich even als vroeger omringd zoude zien door hen, die in de ure des gevaars zoo vele blijken hadden gegeven, alles veil te hebben voor de verdediging hunner heiligste regten; dat hij er op rekende dat alle wapens om het zeerst aan hunne verpligtingen zouden beantwoorden; dat hij er op vertrouwde, dat zee- en landmagt hunnen ouden roem waardig zouden zijn, toen werd in menig hart de eed hernieuwd, eenmaal den Koning en der vaan van Oranje gezworen.

Gelijk aan alles, kwam er ook aan dit feest een einde, toen de beide prinsen onder luide toejuichingen zich verwijderden; terwijl ook den generaal *Nepveu*, bij zijn vertrek naar zijne tent, nogmaals het vivat tegenklonk.

Zondag hebben onweêrs- en regenbuijen het kampleven zeer belemmerd; toch waren er weder belangstellenden in menigte. Daar het weder tegen 9 uur iets ophelderde, begon de kerk ten 10 ure; prins *Frederik* woonde de godsdienstoefening, die door ds. *Rodenburgh Mentz* werd gehouden, met de prinses en HD. dochter prinses *Marie* bij.

Tegen 1 uur begon de kerkparade, waartoe de troepen onder een hevigen regenvlaag optrokken, zoodat zij doornat op 't terrein kwamen.

Eergisteren Maandag den 29sten Aug. heeft er voorwaarts van de legerplaats in de rigting van Oud Leusden eene groote manoeuvre in het vuur onder de bevelen van Z. K. H. den prins veldmaarschalk plaats gehad, die in alle deelen de goedkeuring van Hoogstdenzelve heeft weggedragen en waaromtrent Z. K. H. HD. tevredenheid bij dagorder heeft bekend gemaakt.

— Er zijn klagten ingekomen, dat manschappen, gedurende den marsch naar de legerplaats bij Zeyst last gehad hebben van den nieuw-model koppel, waardoor op en nabij de heupen ontvellingen zouden zijn ontstaan. Z. K. H. Prins *Frederik* heeft ten gevolge van dien een onderzoek doen instellen en wel, of de manschappen gedurende en bij de marschen in en buiten de legerplaats gedaan, daarbij klagten van voorzegden aard hebben ingebragt. Men is overtuigd, en dit is ook de meening van Z. K. H., dat, wanneer de soldaat zijne patroontasch (die aan den koppel is bevestigd) aan de verlengstukken van den randsel heeft vastgemaakt, er door den gordel (koppel) geene bezwaren, veel minder ontvellingen zullen plaats hebben. Men is echter van meening, dat het gordelstelsel algemeen wordt goedgekeurd, maar dat velen den gordel te sterk aanhalen en dat daardoor met langdurige beweging wel hindernis kan ontstaan.

— Dezer dagen is door de heeren Mr. *R. [illegible] Schimmelpenninck* en *H. W. [illegible]* eene instelling in het leven geroepen, om, zoo Nederland in het vervolg door watersnood mogt worden geteisterd, onmiddellijk hulp te kunnen verleenen aan hen die door die ramp huisvesting en goed verloren; tot het kunnen helpen is door hen een kapitaal op het grootboek ingeschreven, dat zij hopen door wederbelegging der rente en door giften te zullen vergrooten, opdat die hulp afdoende zijn moge. De Burgemeester van Amsterdam heeft zich willen belasten met het toezigt op de afschrijving van kapitaal. Het fonds op het grootboek ingeschreven is grootendeels tot gemeld doel bijeengebragt door bewoners onzer O. I. bezittingen.

— Wij vernemen dat dezer dagen te Haarlem de proefnemingen hebben plaats gehad met de toestellen voor den veldtelegraaf, bestemd om in de legerplaats bij Zeyst, mede bij wijze van proef, practisch toegepast te worden. De inrigting zelf schijnt aan de verwachting te hebben beant-

woord, daar de magneto-electrische stroomen behoorlijke seinen op ruim 18000 Ned. el afstand konden overbrengen. De vervaardiger der werktuigen heeft ze echter niet genoegzaam bestand gemaakt tegen het schokken op ongelijke wegen in de legerwagens, daar zij ontredderd in het kamp aankwamen en weder naar Haarlem ter herstelling moesten worden teruggezonden.

— Men verneemt dat de heer *Fijnje* werkelijk met het opnemen en waterpassen der lijn van Utrecht op 's Bosch begonnen is, en dat deze lijn zal strekken van Amsterdam over Culemborg en Zalt-Bommel, de rivier de Lek passerende beneden Culemborg, en verder langs Geldermalsem naar Bommel, alwaar de rivier de Waal zoude gepasseerd worden boven die stad. Deze passages van de rivieren beneden Culemborg en boven Bommel kunnen, zoo als men denkt, op zeer geschikte punten plaats hebben, zonder belemmering voor den afloop van het rivierwater, of voor den ijsgang, wanneer namelijk daarvoor doelmatige werken worden aangelegd, waartoe daar ten plaatse zeer geschikte gelegenheid bestaat.

— Naar men verneemt zal Zr. Ms. oorlogsfregat met stoomvermogen *Vice-Admiraal Evertsen*, liggende te Nieuwe Diep, in het laatste der maand September naar Batavia vertrekken, en zullen daarmede worden getransporteerd 200 mariniers en 3 à 400 kolonialen voor het leger in Oost-Indië.

— Den 18den September zal van Harderwijk per scheepsgelegenheid vertrekken naar Rotterdam een detachement suppletie-troepen ter sterkte van 100 onder-officieren en verdere manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden kapitein *Dekker*, van het wapen der Oost-Indische artillerie, onder medegeleide van de 2de luitenants *Juta* en *de Kock*, beiden van het wapen der infanterie, om over te gaan aan boord van het schip *Abel Tasman*, bestemd naar Oost-Indië.

— In de *Provinciale Bossche Courant* leest men:

»De hevige ziekte onder het rundvee, waartegen de publicatie van Burgemeester en Wethouders waarschuwt, is van een ernstigen aard; negen runderen en een kalf waren laatstleden Donderdag reeds afgemaakt, die allen door de ziekte waren aangetast, zonder dat door den keurmeester van het vleesch bepaaldelijk den aard der ziekte kon worden opgegeven; de regering besloot daarop den rijksveearts *W. Rijkzen* uit Veghel te ontbieden en deze Vrijdag binnen deze stad gekomen, verklaarde de runderen aangetast met eene ziekte, welke voor den mensch allerschadelijkst kon zijn, indien hij van het vleesch der aangetaste runderen gebruik maakte. Van zijne bevinding werd door hem proces-verbaal opgemaakt en de begraving der afgemaakte runderen bevolen, die op last van Burgemeester en Wethouders en met toestemming van de militaire overheid op het fort St. Antonie zijn begraven, als zijnde deze de geschiktste plaats, aangezien dat fort door zijne afsluiting geene gelegenheid laat tot eene geheime ontgraving en in gebruik brenging."

»Zaturdag zijn wederom een viertal runderen en Zondag een rund gestorven en begraven."

»Omtrent de ziekte kunnen wij mededeelen, dat het aangetaste vee eerst van benaauwdheden lijdt, daarop flaauw en dikwijls plotseling dood valt; open gesneden is er niets te bespeuren dan eene ophooping van dik bloed op den strot."

»Vele andere geruchten zijn omtrent den oorsprong der ziekte in omloop, welke voorzigtigheidshalve onvermeld blijven, omdat de zaak in het belang van allen scheikundig zal onderzocht worden."

»De rijksveearts *Rijkzen* verklaart echter, dat het miltvuur is; zoowel door dien veearts als door den directeur van het algemeen slagthuis *den Doop*, zijn de doelmatigste maatregelen voorgeschreven en is het aan den ijver van den Commissaris van Politie toe te schrijven, dat de ingezetenen voor het gebruik van bedorven vleesch zijn behoed."

»Met genoegen vernemen wij dat in de societeit *de Unie* eene lijst voorhanden is, waarop reeds voor een aanzienlijk bedrag, ter gemoetkoming van hen die buiten de mogelijkheid zijn zichzelven te redden, geteekend is; wij twijfelen niet of dit weldadig doel zal veel navolging vinden."

— Heeft men vele voorbeelden van de broosheid des menschelijken levens, treffender vooral dan dezer dagen te Meppel plaats vond met de vrouw van zekeren *J. d. P.* zal er wel moeijelijk kunnen worden opgenoemd.

Beide echtgenooten nog te bed zijnde praatten onderling met elkander. Op eens zwijgt de vrouw stil. Haar echtgenoot nog een paar vragen tot haar rigtende krijgt geen antwoord; hij onderzoekt en helaas! zijne vrouw ligt geheel bewusteloos ter neder; zij was niet meer, terwijl dadelijk ingeroepen aangewende geneeskundige hulp vruchteloos bleef.

— Dingsdag morgen omstreeks 1 ure na middernacht werd te Amsterdam een treffend natuurverschijnsel opgemerkt. In het noordwesten bij onbewolkte lucht, behalve aan den horizont, zag men een zeer diep rood, als bij een zwaren brand; aan weêrszijden omringd door witte stralen, als veeren opwaarts staande; het geheel had aan den basis eene breedte van omstreeks 40 à 45 en eene hoogte van circa 60 graden, terwijl de witte veeren zich veel hooger verhieven. Men weet niet of het een verschijnsel van het zoogenaamde noorderlicht is geweest, doch de vorm waarin het gezien werd is hoogst zeldzaam. Omstreeks 1½ ure was het bijna geheel verdwenen.

— Per Overlandpost zijn berigten uit Batavia tot den 7den Julij ontvangen:

Met particuliere schepen, die Bandjermasin den 20 Junij ll. hebben verlaten, zijn te Soerabaja geruststellende tijdingen ontvangen nopens den stand van zaken in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. De kolonel *Andresen* zou zich sedert zes dagen in de bovenlanden bevinden en den Rijksbestierder ontmoet hebben. De verbinding met Pengaron is weder geopend; tegen het gezag was geen verzet meer bespeurd.

Nopens deze aangelegenheden leest men verder in de *Javasche Courant* het volgende:

»Per telegraaf van Soerabaja zijn tijdingen van Bandjermasin ontvangen, loopende tot den 20 Junij jl. Hoewel de schriftelijke rapporten nog niet bij de Regering zijn ontvangen, deelen wij nopens den loop der gebeurtenissen het volgende mede:

»Den 11 Junij zijn de troepen onder de bevelen van den kolonel *Andresen* naar Martapoera opgerukt. Den 13den is de kraton bezet zonder tegenstand te ontmoeten; de muitelingen hadden bij de aankomst der troepen de vlugt genomen. Den 15den is de voorhoede, sterk 200 bajonetten, naar Pengaron gedirigeerd, welke plaats den 18den daaropvolgende bezet is, juist toen eene bende Moeningers ze op nieuw zoude aanvallen. Den vorigen dag had eene ontmoeting plaats gehad met de opstandelingen bij Soengi Raija, bij welke gelegenheid zij op de vlugt zijn geslagen, na, zoo men zegt, 30 man aan gesneuvelden en 60 aan gekwetsten te hebben verloren. Den 19den zijn de eerste landprauwen van Pengaron te Martapoera aangekomen, en was de communicatie toen hersteld. De muitelingen hebben den voorraad steenkolen verbrand.

»Den 16den trok de hoofdmagt naar Goenong Glawak, waar zich de van Martapoera gevlugte Moeningers hadden verzameld. Voor de aankomst der onzen namen zij ook dáár de vlugt. Van Goenong Glawak deed de chef der expeditie eene verkenning naar Kalangan. Alles is daar verwoest gevonden. Den 18den is de reserve, onder bevel van den luitenant-kolonel *Boon van Ostade*, naar Goenong Djabok opgerukt, van waar de muitelingen ook reeds waren gevlugt en waar alles verwoest is. Volgens berigten zou de vijand zich in het Moeningsche, waar de zoogenaamde sultan *Koening* zich heeft versterkt, te zamen trekken; men was voornemens derwaarts met de hoofdmagt op te rukken, zoodra een en ander voor het transport der vivres gereed zou zijn, ten einde aan de muitelingen dáár den laatsten slag toe te brengen. Op de Kapoeas- en Poeloe Petak-rivier hebben de Dajaks zich, aangevoerd door Maleijers, versterkt; na de operatiën in Moening zou ook dat verzet gestraft worden. Te Sampit is eene militaire bezetting geplaatst.

»De gezondheidstoestand der troepen laat niets te wenschen over; men had slechts 21 zieken.

— Van Makassar zijn berigten ontvangen, loopende tot 16 Junij jl. en o. a. behelzende eenige bijzonderheden nopens den indruk, dien onze krijgsoperatiën tegen Boni hebben te weeg gebragt. — In Mei zijn reeds bij den kommandant van het fort te Badjoa 2 brieven ontvangen van *Aron Palakka*, een der voornaamste Bonische rijksgrooten. Deze brieven behelsden betuigingen van zijne opregte verkleefdheid aan het Nederlandsch-Indisch gouvernement, waardoor hij zich bij de overige leden van het Bonisch bestuur zoodanig had verdacht gemaakt, dat men hem zijne volgelingen had ontnomen, zijne bezittingen aanhield en al zijne handelingen naging.

Hij gaf verder het voornemen te kennen, om Boni te verlaten en zich te begeven naar zijne zuster, de koningin van Barroe, een klein staatje benoorden Tanette, en verzocht de tusschenkomst van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden om zijne zuster daarvan kennis te geven, opdat zij hem in de volbrenging van zijn voornemen zou kunnen behulpzaam zijn. Dit is dien ten gevolge geschied en heeft *Aroe* met eene bijzit, 8 kinderen en ongeveer 300 volgelingen, ofschoon hij ook door datoe *Samito* met krijgsvolk werd vervolgd, zijn togt volbragt.

Wijders wordt gemeld, dat de koningin van Boni als vroeger aan vlagen van krankzinnigheid lijdt, en dat nog op de benoeming van een hoofdvorst van Wadjo werd gewacht, om te beslissen wat er te doen stond. Intusschen schijnt de tusschenkomst der vreemde Celebesche vorsten in Boni weinig bijval meer te vinden, daar het volk zich tegen de aanrandingen van hunne volgelingen niet veilig acht.

Thans speelt nog in Boni de hoofdrol *Aroe Oedjoeng*, maar, hoe oorlogzuchtig deze rijksgroote vroeger gestemd was, schijnt hij in te zien, dat hij den oorlog niet met de geringste kans van welslagen tegen het gouvernement kan volhouden. — Reeds heeft *Aroe Oedjoeng* de tusschenkomst van anderen verzocht, om met het gouvernement in schikking te komen. Volgens anderen moeten de zaken van Boni aan den vorst van Soping zijn overgegeven, en zou de bevolking den oorlog zeer moede zijn.

— Men schrijft van Macasser dd. 6 Junij.

»De toestand der troepen schijnt nog dezelfde te blijven; van 2½ kompagnien van het 14de bataillon infanterie komen niet meer dan 20 rotten onder de wapens en die zijn nog zoo zwak, dat ze bij de minste vermoeijenis weder instorten. Echter schijnt zulks te Boelecomba beter te zijn, en zijn te Badjoa al de Europesche soldaten van het 14de bataillon door flankeurs van het garnizoensbataillon te Macassar vervangen.

— Er is sprake van een spoedig te beginnen nieuwen togt naar Boni, zoodra de gezondheidstoestand der troepen voldoende en de expeditie weder op de noodige sterkte zal gebragt zijn. Als kommandant der tweede expeditie wordt de te Badjoa gewonde generaal-majoor *Steinmetz* gedoodverwd; anderen beweren echter, dat deze hoofdofficier de tweede militaire afdeeling zal gaan kommanderen, en de staat zijner gezondheid hem zal beletten aan de tweede expeditie op Celebes deel te nemen.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u. 15 m.; 3 u.
» Dordrecht naar Rotterdam 10 u. 40 m.; 3 u. 20 m.
» » Breda naar Antwerpen en Rotterdam 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m. (het laatste alleen naar Antwerpen en Moerdijk).
» Antwerpen naar Breda en Rotterdam 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.; 5 u. 25 m. (het laatste alleen naar Breda en Moerdijk).

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 29. Augustus.

TARWE en ROGGE bij kleinigheden onveranderd. Verkocht van Tarwe: 129 ℔ N. Geldersche ƒ 260; 132 ℔ Jar. bonte Poolsche ƒ 305. Van Rogge: 124, 125 ℔ Pruissische ƒ 179, ƒ 180; 116, 117 ℔ Petersb. ƒ 160, ƒ 163.

GERST prijshoudend: 114 ℔ Deensche ƒ 180; 104 ℔ Jar. Vriessche Winter ƒ 147.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd: 120 ℔ Amersf. ƒ 175; 120, 123 ℔ Holst. ƒ 170, ƒ 177; 115 ℔ Sleesw. ƒ 145.

KOOLZAAD: Flakkeesch 51 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in April 61 P. vl.

LIJNZAAD, 110, 111 ℔ Patna ƒ 320.

RAAPOLIE vast en onveranderd: op 6/w. ƒ $35^{1}/_{2}$; Vlieg. ƒ $34^{1}/_{4}$; 1 Sept. ƒ 34; 1 Oct. ƒ $34^{1}/_{2}$; 1 Nov. ƒ $34^{1}/_{4}$; 1 Dec. ƒ $34^{3}/_{8}$; 1 Mei ƒ $35^{1}/_{2}$.

LIJNOLIE als voren: op 6/w. ƒ $34^{3}/_{4}$; Vlieg. ƒ $33^{1}/_{2}$; 1 Sept. en Oct. ƒ 33 à $^{1}/_{4}$; 1 Nov. en Dec. ƒ $33^{1}/_{4}$.

HENNEPOLIE op 6/w. ƒ 37.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks ƒ 64 à ƒ 68.

LIJNKOEKEN, per 104 st. ƒ 9 à ƒ 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 30. Augustus 1859.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van ƒ 6,50	tot ƒ 8,70.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 7,00	» » 9,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 5,20	» » 6,30.
Het dito dito Rogge Oude	» » 5,50	» » 6,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 5,50	» » 5,80.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 0,00.
Een dito pond Boter	» » 0,98	» » 1,00.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 1,40	» » 1,70.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 4,10	» » 4,25.
Het 1000 Doof Hout		» 2,75.
De kar Spaanders		» 4,10.
De » Struiken		» 4,50.
De 100 Mutsaard	van ƒ 3,50	tot » 4,00.

259° STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

1° TREKKING. N°. 6388, ƒ 1500; N°s. 7276, 15080 en 16894, ieder ƒ 1000.
2° » N°. 2881, ƒ 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. 64, $^{1}/_{4}$; 3 pCt. $77^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; 4 pCt. $97^{3}/_{4}$, 98; Handelmaats. $127^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; Rusland 5 pCt. $105^{1}/_{4}$; dito 1828—29 103; 5 pCt. 1855 $101^{1}/_{2}$; Spanje $1^{3}/_{4}$ pCt. 33, $^{1}/_{2}$; 3 pCt. Binnenl. $42^{1}/_{16}$; Portugezen 3 pCt. te Londen $44^{3}/_{4}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $58^{11}/_{16}$, $^{13}/_{16}$, $^{3}/_{4}$; Zilver Nat. 5 pCt. $62^{11}/_{16}$, 63, $62^{3}/_{4}$; Zilver 1849—54 $75^{3}/_{4}$, 76; $2^{1}/_{2}$ pCt. $30^{15}/_{16}$, $31^{1}/_{16}$.

Advertentiën.

*** Voorspoedig bevallen van eenen *ZOON* B. E. TILLEMAN — DE BRUIJN.

BREDA,
26 Augustus 1859.

*** Heden overleed tot mijne innige droefheid mijn geliefde Broeder P. F. VAN DAM in den ouderdom van 73 jaren, voorzien van de H. H. Sacramenten der Stervenden.

Eenige Kennisgeving.

TILBURG, 28 Augustus 1859.

J. Cʰ. VAN DAM.

*** Te *'s Hertogenbosch*, en op meerdere plaatsen in de Provincie *Noord-Brabant*, worden gevraagd personen die vele relatiën hebben en goed bespraakt zijn, om als BODE werkzaam te zijn ten dienste van een solied gunstig bekend BEGRAAFENISFONDS, dat in *Noord-Brabant* nog slechts weinige, maar in de andere Provinciën duizende leden telt. Als bijzaak begonnen hebben velen reeds aan deze zaak een middel van bestaan gevonden.

Franco Brieven worden ingewacht onder de Letters G. M. bij de Uitgevers dezer Courant.

NEDERLANDSCH-BELGISCHE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De LOKAAL-DIENST tusschen *Rotterdam* en *Dordrecht* (uit Rotterdam 's avonds 8 u. 30 m. en uit Dordrecht 's morgens 7 u.) is INGETROKKEN.

*** Het Bestuur van het Departement *Breda* der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, brengt ter kennis van de ingezetenen dezer stad, dat van wege genoemde Maatschappij gedurende het aanstaande Naa- en Voorjaar VOLKS-VOORLEZINGEN zullen gehouden worden, en wel op Maandag den 12. Sept., 3 Oct. en 24 Oct. 1859 over Historische- en op Maandag den 19. Maart, 9 April en 30 April 1860 over Natuurkundige onderwerpen.

Genoemd Bestuur noodigt mitsdien diegenen uit, welke, geene leden der Maatschappij zijnde, deze Volksvoorlezingen wenschen bij te wonen, van dit verlangen te doen blijken, door hunne Namen en Woonplaatsen te komen opgeven op eene lijst, welke ten dien einde zal liggen bij den Bode des Departements, A. H. JONKERS, op de Groote Markt, Wijk D, N°. 21, van Donderdag 1 Sept. tot en met Zaturdag 5 Sept. aanstaande. De entrée-billetten zullen, voor zooverre de ruimte van het lokaal toelaat, naar volgorde van inschrijving, in tijds *kosteloos* aan de inteekenaars worden bezorgd.

Namens het Bestuur voornᵈ.,
A. A. VAN HEUSDEN,
Voorzitter.

BREDA,
27 Aug. 1859.

J. J. DE HOLLANDER,
fung. Secretaris.

PHOSPHORZURE GUANO.

Deze GUANO beveelt zich niet alleenlijk aan door derzelver uitstekende eigenschappen, maar ook door den buitengewoon billijken prijs.

Dezelve biedt verder het belangrijke voordeel boven andere soorten aan, dat zij niet zooals deze vernietigt (in plaats te bevruchten) wanneer men ze soms rijkelijk gebruikt.

De prijs is: ƒ $4^{1}/_{4}$ p. 50 kilo, bij hoeveelheden van 5 tot 20000 kil.
» » » » $4^{1}/_{2}$ » » » » 1 » 5000 »
» » » » $4^{3}/_{4}$ » » » » beneden de 1000 »

Deze prijzen zijn *vrij aan boord* met inbegrip van de zakken; tegen *kontante betaling* TE KOOP bij

A. ELLERMAN, *Scheepmakershaven,*
Punt, te Rotterdam.

HET SCHEI- EN GENEESKUNDIG PRÆPARAAT

is een *nieuw en uitmuntend middel ter versterking van het Haar.*

Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de Huid versterken. *Het reinigt het Hoofd van de schilfers, belet het uitvallen en bevordert den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum.*

Prijs per Flacon ƒ 1,20.

Het Eau des Carmes

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverterings-organen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de HOFFMANN'S druppels *met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.*

Bij ieder fleschje wordt *eene aanwijzing tot gebruik* afgegeven. Het kleine fleschje 50 Cts., het groote ƒ 1.

DE OOSTERSCHE ANTI-RHUMATISCHE KRUIDEN-OLIE

is uit vlugtige Planten-Oliën, vereend met de Cajapoet-Olie, te zamen gesteld, en geneest alle Rhumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijvingen geschieden tweemaal daags met de vlakke hand; het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

STOLL'S DRUPPELEN

bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste kiespijn; men behoeft slechts een daarmede bevochtigd pluimpje [illegible] in het [illegible] aan de [illegible] waar de kiespijn is. Het fleschje kost ƒ 1.

STIJFSELGLANS om het strijken gemakkelijk te maken en het goed een mooijen glans te geven. 15 Cents het zakje.

Amsterdam, Verkoophuis.	Leur, L. van den Berg.
Breda, Wedᵉ. Wiercx Folla.	Oosterhout, Gebʳ. Driessen.
Bergen-op-Zoom, D. Ponwels.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Steenbergen, Wᵉ. v. d. Kar.
Boxmeer, G. Mulder.	Tilburg, C. H. Donhoff.
Eindhoven, A. Beguin.	Tholen, T. J. Maas.
Helmond, A. H. Martin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	

En in de andere Steden in de bekende Depôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.